

REGISTERBLAD

Datum: 20000-02-07

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I SÖDERMANLANDS LÄN

Identitetsnummer: NRO 04 042

Områdesnamn: Davik

Kommun: Nyköping

Kartblad: Ekonomiska kartan nr 097 64, 097 65

Area: 61 ha, enbart land

Naturgeografisk region: 24, Svealands sprickdalsterräng med lerslätter och sjöbäcken.

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner: Mellanbygden

Landskapsform:

Riksvärde

Odlingslandskap	Naturbetesmark	Flora
	Äng	Fauna

Värdeomdöme: Representativt odlingslandskap i mellanbygd med lång kontinuitet. Naturbetesmarker och ängar i form av öppen hagmark, björkhage och sötvattenstrandäng. Delvis art- och individrika växtsamhällen samt viktiga miljöer för födosök med mera för flyttande fågel. Ingår i Länsstyrelsens program för bevarande av odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden (objekt R31, 80-15). Ingår även i Naturvårdsverkets nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (objekt D8001).

Huvudkriterier: A, C, D.

Stödskriterier: storlek, mångformighet, kontinuitet, representativitet, raritet.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift, ängsbruk och skötsel av landskapselement. Hagarna betas av nötkreatur och hävden är god, med undantag av den västra hagen nära ladugårdsbyggnaderna, vilken har mycket höga tuvor och vars östra del är gödselpåverkad. I norra hagen ligger några skogspartier och i dess östra sluttning finns rikligt med aluppslag och örnbräken som borde röjas bort. Strandängen åt väster som slås, har ett vassbälte längs med bäcken. Brukaren vill återställa den ursprungliga meandrande bäckfåran som delvis syns fortfarande. Gården har miljöstöd för att bevara biologisk mångfald genom bete och slätter, men brukaren är något tveksam till att fortsätta i framtiden. Restaurering av igenvuxna ängar, naturbetesmarker och landskapselement. Området påverkas negativt av: upphört eller minskande betesdrift och ängsbruk, tillförsel av näringsämnen och gifter, bebyggelseexploatering, dikningar, skogsodling, energiskogsodling, täkt, omarrondering.

Säkerställande: Området ingår i ett Natura 2000-område.

Områdets huvuddrag: Representativt odlingslandskap i mellanbygd med lång kontinuitet. Davik var tidigare en kronogård som stod till kyrkoherden i Ludgo's förfogande. Enligt ägomätningen från 1707, låg åkermarken norr om själva gården i två stora gårdar, troligtvis brukade i två-såde. Ängsmarken låg främst utmed Ludgosjön, samt i öster. Fägatan löpte från gården mellan de två åkergårdarna till utmarken i nordost. De idag hävdade strandängarna utmed Ludgosjön, låg då inom separata ängsgårdar och hagmarken norr om gården, som nu beteshävdas, låg inom det östra åkerområdet. Hävden följde troligtvis två-sädets rytm med bete hela säsongen ena året och efterbete det följande året.

Vid laga skiftes kartan nedtecknande 1834, har den mesta ängsmarken i nordost odlats upp. Åkergårdarna har hägnats in för att endast omfatta åkermarken, och den idag hävdade betesmarken som tidigare hamnade inom det östra åkerområdet, betecknas nu som "Kohagen". Denna hage var stor och omfattade nästan all höglänt mark nordväst om åkermarken. Häradskartan visar att marken utmed Ludgosjön fortfarande slogs under 1900-talets början.

Vid Daviks gård nära Ludgosjön ligger några kuperade hagmarker och ett flertal strandängar. Gården består av en prästbostad, pastorsexpedition, församlingshem och en tiondebod. Fortfarande finns den gamla fägatan kvar, i dag mer som en brukningsväg mot hagmarken i norr. I markerna finns öppna diken, tidigare åkermark, odlingsrösen, odlingshinder, gamla husgrunder samt ett linsänke. Fornlämningar, bl.a. en skeppssättning och rösen visar att området varit koloniserat under lång tid.

Naturbetesmark är i form av äng, öppen hagmark, björkhage och sötvattenstrandäng. I området förekommer ett mycket stort antal vegetationstyper, och växtsamhällena är bitvis art- och individrika. Hagmarkerna har ett högt läge i förhållande till gårdsbyggnaderna med dungar av barrträd och björkar, och växtarter som tyder på långvarig hävd, exempelvis kattfot, slätterfibbla, låsbräken, ängsskallra och blåsuga. Det finns även betespåverkade enar. På strandängarna som slåss och efterbetas växer olika starrarter, gökblomster (se bild) och ängsruta - en rödlistad, mycket sällsynt art samt ovanliga svampar som mörkfjällig vaxing och svartnande narmusseron.

Anmärkningar:

Referenser:

Rydberg, H., Vik, P. 1992: *Ängs- och hagmarker i Södermanlands län*. Länsstyrelsen i Södermanlands län 1992. Nyköping.

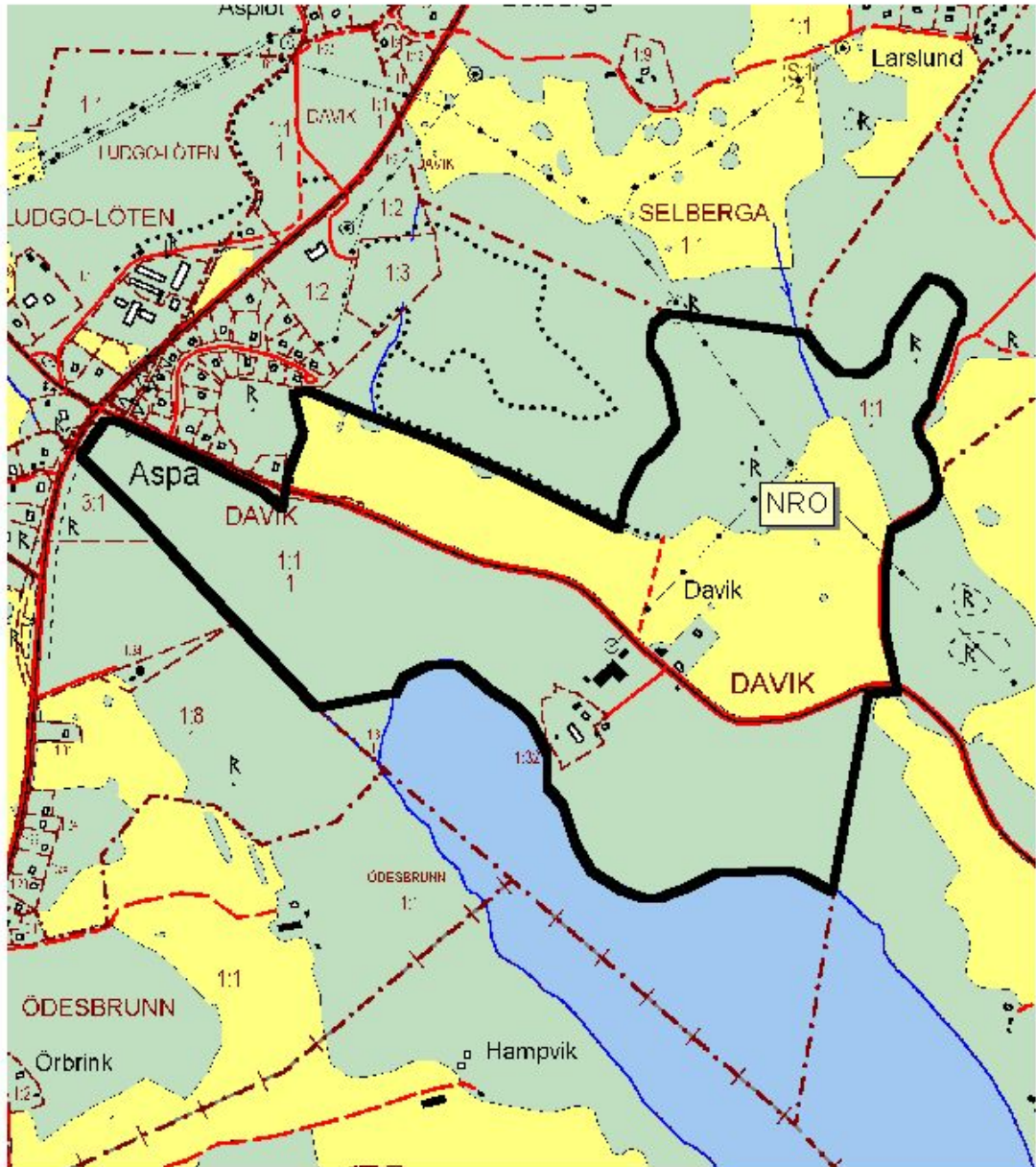
Länsstyrelsen i Södermanlands län 1991: *Program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet*. Nyköping.

Naturvårdsverket 1996: *Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet*. Stockholm.

Område av riksintresse för naturvården enligt 3 kap 6 § miljöbalken;
Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07

Riksintressets benämning: **Davik**
Identitetsnummer: **NRO 04 042**
Kommun: **Nyköping**
Län: **Södermanland**

Riksintressets avgränsning

Skala 1:10 000

Ekonomiskt kartblad nummer: 097 64, 097 65 097 74 097 75